

11. Gradace sportovních pedagogů („Jak se sportovní pedagogové celoživotně učí?“)

Výzkumy profesní gradace

- kvalitní **výkon** v každé činnosti ← **lidské učení** (trénink)
- empirické **výzkumy** → komplexní aktivity ←
adekvátní kompetence → **profese**
- výzkumy učení a vzdělávání pro **složitě sociální profese**
(učitelství, trenérství, ...)
- **profese** – úspěšné vykonávání ← **adekvátní kompetence**
= vědomosti + dovednost + postoje + incentivy (pohnutky,
popudy, ... → motivace)

Výzkumy profesní gradace

- trenérství = náročná (**komplexní**) sociální, pomáhající a pedagogická **profese**
- pozornost + výzkumy – hlavně **licenční trenérské vzdělávání** = hlavní příprava pro trenérskou praxi
- převládá (zvláště v ČR) **transmisivní** formální vzdělávání
- světové výzkumy – trenérská profesní gradace = nejen formální a neformální vzdělávání, ale **komplexní výsledky celoživotního učení** =
- **všechny formy organizovaného i individuálního trenérského vzdělávání a autonomního učení**

Výzkumy profesní gradace

Výzkumy **trenérského učení**:

- = součást širšího rámce učení a **vzdělávání dospělých**
- různé **teoretické koncepce** (např. transmisivní)
- v současnosti převládá **konstruktivistický přístup** =
- učení = proces, v němž si učící **konstruuje své zkušenosti**
- **zkušenosti = konstrukty** našeho vnímání a uvědomování si světa
- **z těchto zkušeností se především učíme**

Výzkumy profesní gradace

Výzkumy procesů **celoživotního učení trenérů** =
identifikace řady oblastí významných pro profesní gradaci =
řada individuálních a zejména sociálních aktivit:

Především jde o následující oblasti:

- (1) získání osobních sportovních a trenérských zkušeností
- (2) reflexe (sebereflexe) těchto zkušeností, self-reflection
- (3) profesní sdílení trenérských zkušeností
- (4) mentorink
- (5) efektivní využívání informačních zdrojů

Celoživotní učení trenérů

1. Osobní sportovní a trenérské zkušenosti

- = **primární zdroj** =
  - vlastní **sportovní dráha** +
  - reflexe pozitivních i negativních **zážitků s vlastními trenéry** +
  - získávaná vlastní **trenérská empirie**
- tyto aspekty podstatně ovlivňují nejen začínající trenéry
- jsou významné i pro trenéry experty
- + mnoho dalších aspektů života trenéra (jiné sociální zkušenosti, ...)
- *„Myslím, že se jako trenér stále zlepšuji díky zkušenostem“*

Celoživotní učení trenérů

2. Reflexe a sebereflexe těchto zkušeností

- trenéři se učí zejména tak, že reflektují praxi
- **reflexe trenérské zkušenosti = klíčový prvek učení**
- reflexe současně = **koncepční rámec** pro pochopení teorie a praxe
- **průběh** reflexe a sebereflexe:
  - **sdílení** myšlenek a zkušeností
  - **dialog** s mentorem
  - **záměrná reflexe** = vyhrazení času na reflexi svých trenérských postupů

Celoživotní učení trenérů

3. Profesionální sdílení trenérských zkušeností

- = sdílet informace s ostatními kolegy
- = vznik **komunit praxe** = skupiny lidí – společný zájem, problémy, téma
- = vznik **podpůrného trenérského prostředí**
- = rozvoj **komunikace a interakce**
- = prohlubování **odbornosti** průběžnou interakcí
- = rozvoj **vzájemného učení** (peer learning) = učení mezi dvěma či více osobami, které nejsou v hierarchicky uspořádaném vztahu
- vzájemné učení = podpora přátelských vztahů
- = zásadní pro současný svět sociálních sítí
- kontakty se světovými experty = typické pro úspěšné trenéry

Celoživotní učení trenérů

4. Mentorink

- = **zkušení trenéři předávají své znalosti** mladším kolegům
- = získávání **zkušeností interakcí** s trenéry – mentory
- význam mentorinku v „klubovém“ **vzdělávání**
- mentorink – neformální X součást trenérských programů
- mentorink = požadavek trenérů, kteří preferují neformální učení
- mentorství není jen přenos technických znalostí a tipů
- = pozorování odborníka, **uvažování** o trenérských postupech
- požadavky na efektivní mentorink: formalizace vztahu, stanovení pravidel, identifikace potřeb, cílů, flexibilita, školení pro mentory, ...
- mentorink má být **facilitativní, pečující a nedovolující dominovat**

Celoživotní učení trenérů

5. Dostupné a srozumitelné informační zdroje trenérského učení

- **transfer vědění** = přenos vědeckých informací do praxe = klíčové
- předpoklad = **dostupné a srozumitelné informační zdroje učení**
- **informační zdroje** = rozsáhlé, především anglicky psaná literatura, obrazové informace a zejména videa v kyberprostoru
- problém = „**propast**“ mezi nálezy věd o sportu a trenérskou praxí
- potřeby **intervenčních strategií** = posílení a facilitace přenosu vědeckých poznatků do trenérské praxe
- = vytvářet **podpůrné sociální prostředí** přispívajíc k učení trenérů